

BÖLÜM 1

GİRİŞİMCİLİK YETKİNLİĞİ¹

Deniz KOYUNCUOĞLU²
Mahmut TEKİN³

GİRİŞ

Ülkemizin kalkınmasında ve buna bağlı işsizliğin azalmasında bireylerin girişimci olmaları ülke ekonomisi açısından oldukça kritik bir öneme sahiptir. O nedenle girişimciyi diğer insanlardan ayıran fark nedir? Girişimci olabilmek için bir yetkinliğe sahip olmak gerekiyor mu? Gerekiyorsa bu yetkinlikler nelerdir? Bu yetkinlikleri etkileyen faktörler nelerdir? Yükseköğretim alanında konuyla ilgili hangi ve ne tür araştırmalar yapılmıştır? gibi sorulara cevaplar aranmaya çalışılmıştır. Bu düşünceden hareketle ele alınan çalışmada, girişimcilik yetkinliğini etkileyen faktörlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın ülkemizdeki girişimcilik bilimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Girişimcilik Yetkinliği Kavramı

Girişimcilik yetkinliği kavramına geçmeden önce, “yetkinlik” kavramının açıklanması yerinde olacaktır.

Yetkinlik

Yetkinlik kavramı, strateji ve insan kaynakları yönetiminin merkezinde yer almaktadır. Kavramsal açıdan stratejik yönetimin bakış açısıyla yetkinlik; kaynakların ve yeteneklerin bileşenleri olarak tanımlanmaktadır (Cardy ve Selvarajan, 2006: 235). Yetkinlikler işletmeler için rekabet üstünlüğü sağlayacak avantajlar konusunda anahtar rollere sahiptirler. Stratejiler çok iyi konumlandırılmış olsalar bile gerekli yetkinlikler olmadan başarıyla gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Mc Clelland’in çalışmalarında işgören yetkinliğinin tanımı yapılarak “yetkinlik” zekâ testine alternatif bir yaklaşım olarak ele alınmıştır (Sayılı ve Ağca, 2009: 348).

¹ Bu çalışma, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı’nda Prof. Dr. Mahmut TEKİN’ in danışmanlığında yürütülmüş olan “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Yetkinliği Üzerinde Etkisi Sürecinde Üniversite Koşullarının Moderatör Rolünün İrdelenmesi” isimli doktora tez çalışmasından üretilmiştir.

² Öğr. Gör. Dr., Kırklareli Üniversitesi, deniz.bas@klu.edu.tr

³ Prof. Dr., Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi/İşletme Bölümü, mahtekin@selcuk.edu.tr

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ülkelerin ekonomik ve toplumsal gelişmesi büyük oranda girişimcilerin omuzlarında yükselmektedir. Günümüz koşullarında sahip olduğu iş fikrini bir girişime dönüştürmek ve o girişimi yaşatabilmek önemli yetkinlikleri gerektirmektedir. Bu gerekliliklerin kişilik özellikleri, aile, sosyo-ekonomik koşullar gibi kısımları üniversite dışındaki faktörlerce oluşturulurken önemli bir kısmı ise üniversite eğitimi safhasında kazanılabilir. Üniversitelerin yürüttükleri eğitim öğretim faaliyetlerinin sonuçlarını sağlıklı değerlendirebilmeleri, yaptıkları işin etkinliğinin ölçümü ve bahsedilen gereklilikler açısından son derece önemlidir. Bu çalışmada girişimcilik yetkinliği konusu ele alınmıştır. Bu kapsamda yetkinlik, girişimcilik yetkinliği ve girişimcilik öz-yetkinliği kavramları ayrıntılı olarak açıklanmış ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Girişimcilik yetkinlikleri, girişimcilik derslerinin verilmesi ile öğrenci şirketlerinde deneyim kazanmaları sağlanarak öğrenciler tarafından geliştirilebilir. Diğer taraftan girişimcilik yetkinliklerinin, derslerin yetkinlik odaklı tasarımıyla desteklenmesi ve teşvik etmesi beklenir. İlk adımda ne tür yetkinliklere gereksinim duyulduğu girişimcilik yetkinlik modelleri üzerinden tartışılmalıdır. İkinci adımda girişimci adayları ihtiyaç duyulan yetkinlikler çerçevesi doğrultusunda ders müfredatları geliştirilmeli ve uygulamalı eğitimler sunulmalıdır. Yetkinlik çerçevesinde üretilen yapılar, daha fazla deneysel araştırmalarda bulunarak daha işlevsel hale getirilebilir. Nitel araştırma yöntemler kullanılarak Türkiye’de girişimcilik yetkinliğine dair model çalışmaları yapılabilir. Nicel bir anketin yardımıyla, örneğin, bir girişimcilik eğitiminin girişimcilik yetkinliklerinin gelişimine katkıda bulunup bulunmadığı incelenebilir.

KAYNAKÇA

- Abereijo, I. O. (2015). Developing entrepreneurial competences in university lecturers: Obafemi Awolowo University Experience. *Kenya College of Accountancy University Journal of Business Management (KJBM)*, 6(1), 30-42.
- Acar, T. (2007). Öz-yeterlilik (self-efficacy) kavramı üzerine, <http://docplayer.biz.tr/2094979-Oz-yeterlilik-self-efficacy-kavrami-uzerne-tulin-acar.html>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- American Heritage (2019). Yetkinlik Tanımı. <http://www.ahdictionary.com/world/search.html?q=competence>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Aisyah, St., Musa, C. I., & Ramli, A. (2017). Effect of characteristics and entrepreneurial orientation towards entrepreneurship competence and crafts and arts small and medium enterprises business performance in Makassar, *International Review of Management and Marketing*, 7(2), 166-173.
- Bagheri, A., & Lope Pihie, Z. A. (2011). Competencies enabling university students to successfully lead entrepreneurial projects and activities, 2011 International Conference on Social Science and Humanity, 5, Singapore: IACSIT Press, 454-458.
- Bandura, A. (1982). Self-efficacy mechanism in human agency. *American Psychologist*, 37, 122-147.

- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. (Editör: V. S. Ramachaudran). *Encyclopedia of human behavior*. New York: Academic Press, 71-81.
- Bandura, A. (1995). *Self efficacy in changingsocieties*. NY: Cambridge University Press.
- Cambridge (2019). Yetkinlik Tanımı. <http://www.dictionary.cambridge.org/dictionary/british/competence?q=competence>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Cardy L., & Selvarajan, R. (2006), Competencies: Alternative frameworks for competitive advantage. *Business Horizons*, 49(3), 235-245.
- Chen, C., Greene, P., & Crick, A. (1998). Does entrepreneurial self-efficacy distinguish entrepreneurs from managers? *Journal of Business Venturing*, 13, 295-316
- Çetin, F. (2011). Örgüt içi girişimcilikte öz yeterlilik algısı ve kontrol odağının rolü. *İşletme ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 69-85.
- Çubukçu, Z., & Girmen, P. (2007). Öğretmen adaylarının sosyal öz-yeterlilik algılarının belirlenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 1-18.
- Dictionary.com (2019). Yetkinlik Tanımı. <http://dictionary.reference.com/browse/skill>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Erol, M., & Avcı-Temizler, D. (2016). Eyleme geçiren bir katalizör "öz yeterlilik algısı": Üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(4), 711-723.
- European Commission (2012). *Effects and impact of entrepreneurship programmes in higher education*. Entrepreneurship Unit. Directorate-General for Enterprise and Industry B-1049 Brussels.
- Gül, İ., & Adıgüzel, O. (2015). Sağlık Kurumları Yöneticiliği Lisans Bölümü Öğrencilerinin Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(36), 864-889.
- Günhan Cantürk, B., & Başer, N. (2007). Geometriye Yönelik Öz-Yeterlilik Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 68-76.
- Hayes, J. L. (1979). A new look at managerial competence: the AMA model of worthy performance. *Management Review*, 68(11), 2 - 3.
- İşletme Sözlüğü (2019). Yetkinlik Tanımı. <http://www.businessdictionary.com/definition/talent.html>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Kailer, N. (2005). Komzeptualisierung der entrepreneurship education an hochschulen: Empirische Ergebnisse, Problemfelder und Gestaltungsansätze. *Zeitschrift für KMU und Entrepreneurship*, 53(3), 165-184.
- Kailer, N., & Weiß, G. (2018). *Gründungsmanagement kompakt: Von der Idee zum Businessplan* (Ausgabe Österreich 6. Ausgabe), Wien: Linde Verlag.
- Karabey, C. N. (2013). Girişimsel düşüncüyü anlamak: Düşünme tarzı ve risk tercihinin Girişimsel özyeterlilik ve Girişimcilik niyeti ile ilişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2013(18), 143-159.
- Kiggundu, M. N. (2002). Entrepreneurs and entrepreneurship in Africa: What is known and what needs to be done. *Journal of Developmental Entrepreneurship*, 7(3), 239-258.
- Lahti, R. K. (1999). Identifying and integrating individual level and organizational level core competencies. *Journal of Business and Psychology*, 14(1), 59-75.
- Longman (2019). Yetkinlik Tanımı. <http://www.ldoceonline.com/dictionary/talent>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Markowska, M. (2011). *Entrepreneurial competence development – Triggers, processes and consequences*. Jönköping International Business School, Printed by ARK Tryckaren AB.
- Merriam Webster (2019). Yetkinlik Tanımı. <http://www.merriam-webster.com/dictionary/competence?show=0&t=1383219967>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Moore, D. R., Cheng, M., & Dainty, A. R. J. (2002). Competence, competency and competencies: performance assessment in organisations. *Work Study*, 51(6), 314-319.
- Newman, A., Obschonka, M., Schwarz, S., & Cohen, M. (2019). Entrepreneurial self-efficacy: A systematic review of the literature on its theoretical foundations, measurement, antecedents, and outcomes, and an agenda for future research. *Journal of Vocational Behavior*, 110, 403-419.

- Oxford (2019). Yetkinlik Tanımı. <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/competence?q=competence>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Özutkan H., & Algur, O. (2012). Uluslararası görevler için yönetici seçiminde ve performans değerlendirmesinde yetkinliklerin kullanımı: Perfetti van melle gıda san. tic. a.ş. örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(3), 53-73.
- Saylı, H., & Ağca, A. (2009). Aile işletmelerinde aile kültürünün iç girişimcilik eğilimleri üzerine etkisi: Afyon-Denizli-Uşak Örneği. *İş, Güç; Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 11(2), 117-136.
- Setiawan, J. L. (2014). Examining Entrepreneurial Self-Efficacy among Students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 115, 235 – 242.
- Sözlük Net (2019). *Yetkinlik Tanımı*. <http://www.sozluk.net/index.php?world=COMPETENCE&sozluk=ingilizce>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Tabanlı, E., & Çelik, K. (2013). Öğretmen adaylarının akademik öz-yeterlikleri ile öğretmen öz-yeterlikleri arasındaki ilişki. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1167-1184.
- Tagraf, H., & Halis, M. (2008). Üniversitelerdeki girişimcilik eğitiminin “girişimsel öz yetkinlik” algısı üzerindeki etkisi: Bir araştırma. *Girişimcilik Kalkınma Dergisi*, 3(2), 91-107.
- Tekin, M., Baş, D., Geçkil, T., & Koyuncuoğlu, Ö. (2019). Entrepreneurial competences of university students in the digital age: A scale development study. (Edited by: Numan M. Durakbasa and M. Güneş Gençyılmaz). *Proceedings of the International Symposium for Production Research 2019*, 28-30 August, Cham: Springer Nature Switzerland AG 2020, 593-604.
- Tekin, M. (2016). *Hayallerin Gerçeğe Dönüşümü Girişimcilik*, Yenilenmiş 7. Baskı, Konya: Günay Matbaası.
- Terence, H. (1999). The meaning of competency. *Journal of European Industrial Training*, 23(6), 275-286.
- Turan, N. (2015). *Çalışma yaşamında yetenek, beceri, yetkinlik, yeterlilik*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu (2019). *Yetkinlik Tanımı*. <http://www.tdk.gov.tr>, Erişim Tarihi: 01.06.2019.
- Yener, S., & Salur, S. (2017). Girişimciliğin belirleyeni olarak girişimsel öz-yeterlilik. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 1337-1354.